

Balogh Attila

Az egykori Halas egykori kiállításáról

Tudhatunk-e lényegeset a művészetről, ha annak csak a szocializációját és történetiségét vizsgáljuk, mint egy diszkrét lexikon? A szárítógépből kiköpött fényképen fölsejlik-e a művész idegrendszere, uszítva mindnyájunkat a közeledő praktikus tömeg, a turisták fotómasinái ellen?

Ha van morális szempontú technikai fejlődés, akkor az automata tolószékek kényelmesek, a fényképteremtés pedig esztétikai döntés, mechanikus-elektromos költészet. Ha viszont nincs, akkor a fotóművészet a képzőművészeti képesség elsorvadását kompenzálja, idomulva a város csillogó szerkezetéhez, sejtetve velünk már a múlt században, hogy megmozdul a fénykép, és lesz televízió. Talán reprodukálható az ember iellata, foga, frizurája, divatos blúza s divattalan sóhaja. Halott A/4-es szeretőd itt fekszik ágyamon, már napok óta vár a kiállításra. A cicik nyafogó rugalmatosságát hiába óvom a hidegtől, a leány makacsul didereg a kodakolor-ravatalon, mint egy ószövetségi halott. Tetemét idelopta a kényelmes egyiptomi fogságból, súgva nekünk is párás diaszpórát a Kárpátok gödrébe. Szelíden kivezetni ezt a holtában is fogoly arcot, piros dokumentumként beállítani a kiállításra, ez már Mózesi szándék, de égő csipkebokortalanul. Transzcendens fényt nem látok, csupán a másik szerető segge mögött a fölkapcsolt lámpájú Trabant világít a kényes hóhullást csúfoló esernyőre, az agyvelőt imitáló sapkára annak a nyulacskafogú bamba szűznek a fején.

És itt van az *elemlámpanapfogyatkozás*, mintha a Csillagról leabsztrahált metaforával az ágy alá lehetne világítani, hogy Marci begurult játékát megkeressük. Hát nem lehet. És nincs őserdő a Margit körúton. Csupán egy furcsa papagájpár ólálkodik az erdő nagy elutazását leköpő, renitens fa tetején. Most már láthatom én is, meg se moccanunk. Kiszemelt helyükön csücsülnek a babák. S itt ragadnak humusztalanul a sárban. A vak gyermek öklét hiába emeli az éghez, púpos ifjú hiába nyerít a lovardák hölgyményeihez, a reneszánsz kengyel végleg a múzeumban.

Az erkölcs intenzív, a véletlen öngyilkolók üzenete passzív, mi lehet még a fölfeszített dobozban? Nem kell mindent tudnunk a világról. A megmintázott Isten nem isten, mondhatnánk gőgös próféta-ként a sivatagban, vagy protestánsként Európában. Nézzük mégis rogyadozó és emelkedő lift-lakókként a megrajzolt, a megfényképelt Istent.

beismerés telen
hup.